

9. Massetilstrømming

Bakgrunn

Innvandring til Norge består i hovedsak av flyktninger og asylsøkere, arbeidsinnvandring og familiegjenforening. Enkelte ganger vil det oppstå situasjoner hvor man vil få en markant økning i tilstrømming til Norge, noe vi blant annet så i 2015 med et stort antall flyktninger. Den uventede økningen i antall asylsøkere overgikk mottakskapasiteten i Norge. Også som følge av Russlands invasjon av Ukraina står Norge i en situasjon som utfordrer mottakskapasiteten.

Risiko og sårbarhet

I vår region er det to naturlige ankomststeder for mennesker på flukt, Kristiansand havn og Kristiansand lufthavn.

Dersom den regionale og nasjonale mottakskapasiteten ikke er dimensjonert for store ankomster vil det bli nødvendig å ta i bruk midlertidige mottak. Dette så man spesielt i 2015, hvor man måtte ta i bruk hotell, ferie- og konferansesentre og campinghytter for å klare å innkvartere alle søkerne.

For kommuner og fylkeskommuner vil en slik type plutselig befolkningsøkning legge et økt press på flere av tjenestene som man skal levere til sine innbyggere og spesielt små kommuner er sårbare i en slik situasjon. Tjenestene som er spesielt utsatt er helse samt skole og barnehage.⁹⁸

Det er foreslått endring i utlendingsloven hvor statsforvalteren gis beredskapshjemmel for å kunne pålegge kommuner å etablere og drifte et midlertidig innkvarteringstilbud til asylsøkere.⁹⁹

Forebygging og beredskap

Asylmottak:

Utlendingsdirektoratet (UDI) har ansvaret for at asylsøkere som kommer til Norge har et botilbud, og skal tilpasse antall plasser i asylmottakene etter behovet. Asylmottakene blir drevet av kommuner, frivillige organisasjoner og private selskap som har kontrakter med UDI, men det er UDI som utarbeider retningslinjene for hvordan mottakene skal

---

⁹⁸ Helsetilsynet, [Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente](#). Oppdatert 27. oktober 2023.

⁹⁹ Justis og beredskapsdepartementet, [Høringsnotat - saksnr: 23/4637](#)

drives. Status i slutten av 2023 var 12 mottak i Agder.¹⁰⁰ Disse mottakene hadde i overkant av 1900 plasser, mens den totale kapasiteten i region Agder, Telemark og Vestfold var i overkant av 4300 plasser.

Bosetting:

Alle flyktninger med opphold i Norge skal bo i en kommune. Bosetting og integrering av flyktninger er en kommunal oppgave, og kommuner som bosetter flyktninger mottar tilskudd fra staten.

Kommunen er etter integreringsloven ansvarlig for tidlig kvalifisering av voksne innvandrere, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Fylkeskommunen er ansvarlig for det regionale integreringsarbeidet, og skal anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket.

Bosatte barn og unge som ikke har tilstrekkelige kunnskaper i norsk til å kunne følge ordinær opplæring, har rett på særskilt språkopplæring. Flere kommuner har organisert denne opplæringen i egne innføringsklasser og mottaksskoler.

---

¹⁰⁰ UDI, [Asylmottak Agder](#). Ukjent dato.

